

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 12. Varij, qui creaturas corrigere, aut Dei amulatores esse voluerunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

fecit hoc; Ubi est laus Dei? Omnia sic considera, quomodo placeas Deo, & laudes artificem. Quod si forte intrares in officinam fabri ferrarii, non auderes reprehendere folles, incudes, malleos. Et da imperitum hominem, nescientem quid quare sit, & omnia reprehendit. Sed si non habeat peritiam artificis, & habeat saltem considerationem hominis, quid sibi diceret? Non sine causa folles, hoc loco, positi sunt; artifex nouit quare, etsi ego non noui. In officina non audeat vituperare fabrum, & audeat reprehendere, in hoc mundo, DEVM?

§. XII.

Varij, qui creaturas corrigere, aut Dei tumulatores esse voluerunt,

Supra
cap. 4.
num. 2.

At nemo est, qui audeat? Enimuero supra iam vidimus id ausum fuisse regem Alphonsum. Neque is primus fuit, neque postremus. Nam quia, juxta Comicum axioma, decet secundas fortunas superbia, etiam ante Alphonsum alij quidam Principes, tantum recordi fastu, opera Dei corrigere voluerunt. Xerxes ille Persarum vertex, qui inter omnes orbis Principes facile primas vi- sus est obtinuisse, voluit etiam stultissima superbiae magnum ridiculumque exemplum esse. Cum enim intellexisset, Hellepontum

Herodot.
l. 7,

ex Asia in Europam coniungi, indignè ferens, iussit trecenta Helleponto verbera infligi, & in eius pelagus par compedum demitti. Audini etiam, ait Hierodotus, misisse, qui stigmata Helleponto inurerent, certè mandavit, ut colaphos Helleponto incenterent: dicètes hæc barbara ac vesana verba: O aqua amara, dominus hanc tibi irrogat pœnam, quòd eum læsisti, qui de te nihil mali meritus erat. Te tamen rex Xerxes, velis, nolisque, transmittet, meritoque nemo hominum tibi sacrificat, ut doloso pariter, & amaro flumini. Idem Plutarchus testatus est. Quin & ad montem Atho eiuscemodi epistolam misit. Atho diuine, celum tangens vertice, noli meis operibus lapides facere magnos & intractabiles, alioqui te excisum in mare deturbabo. Ad has stultitiæ minas perducit superbia. Quin & habet imitatos. Qua de causa Pompeius M, Lucillum Xerxem togatum vocabat, ob injectas mari moles; & mare, subfossis montibus, in terras receptum. C. Caligulam Cæsarem Seneca scribit, celo iratum, quòd obstreperet Pantomimis (quos imitabatur studiosius, quàm spectabat) quodque comessatio sua fulminibus terreretur, ad pugnam vocauit Iouem, & quidè sine mis-

Plutarch.
lib. de ira
cohibenda.

Senec.
l. i. de Ira.
c. vlt. itè
Dio &
Sueton.
in eius
vita.

N n 5 sione,

sione, Homericū istum versum exclamans:
 ἢ μὲ ἀνάειπ', ἢ ἐγὼ σε: *aut tu me tolle, aut ego
 te.* At quid mirum, si Iouem prouocauit,
 qui se ipsum vt Iouem fingeret, ex sorore
 Iunonem feci; manibus Victoriae se coro-
 ratum somniauit; Lunamque coniugem
 suam iactans. Vitellium interrogare non
 erubuit, *An Deam secum conuersantem vi-
 deret?* Cui ille falsa adulatione respondit:
*Minimè, Domine, tantummodo enim vobis
 Dys licet inter vos videre.* Ita de eo Xiphili-
 nus refert, qui etiam ait, eum, vt per om-
 nia Ioui similem se ferret, etiam machinis
 quibusdam effecisse, vt flamma inter nu-
 bes coruscasse, & cælum tonitru contre-
 muisse videretur. Cotys quoque rex Thra-
 cia, voluptaria vita, adeò demens factus
 est, vt Mineruæ se coniugio dignum ratus,
 instructo nuptiali epulo thalamoque, eius
 aduentum expectaret, moræque pertæsus
 satellitem mitteret, qui videret, an Miner-
 ua iam in thalamum venisset; quem, cum
 retulisset, *neminem ibi esse*, sagittis confo-
 dit. Idem fecit secundo. Tertius duorum
 exitio cautior factus, mendacio euasit, re-
 spondit enim reuersus, *eum à Dea cupidè
 expectari.* Sic ille in cubiculum secedens,
 qualis

Athen-
 us lib. 12.

qualis ipse fuit Deus, talem Deam inuenit, id est, nullam, vanus vanitate pastus. Sed & recentiora sunt exempla. Nam & Attila, post deuictos hostes Ætium & Thrasimundum, dixisse fertur: *Nunc stellas præ se cadere, terram tremere, se malleum esse uniuersis orbis*: quin eò arrogantia processit, ut suo titulo *flagellum Dei* adijci, itaque & in litteras referri, & nominari se mandaret. Vnus hîc insanijt. Lopeſius Gomara de Mexicanis regibus memorat, eos, cum consecrarentur, more gentis, jurare debuisse in hæc verba: *Effecturos se, ut Sol cursum splendoremq; suum teneret, nubes pluerent, riuus curreret, & terra produceret omne genus frugum*. Quasi Dij essent, aut à Iosue Soli ac Lunæ imperare didicissent. In diuinis quoque litteris Senacherib se Deo potentiorrem jactauit; & Balthasar filius Nabuchodonosor, mali corui malum ouum, aduersus dominatorem cæli & terræ eleuatus est. Nicanor quoque Iudæos antè vendidit, quàm eos in campo videret. Herodes Agrippa, veste regia indutus populum acclamantem; *Dei voces, & non hominis*, cum lubentia audiuit. Et quanti fuerunt, qui vsque ad cælum ascendere, via non recta tenât.

Nicolaus
Olatius in
eius vita
cap. 9.

4. Reg. 19.
16.

Dan. 5.

2. Mach. 8. 34.

Act. 12.
22.

Gen. 11.

4.

Gen. 3.

5.

tentârunt ? ipsi primi parentes, sicut Dii esse voluerunt. Quæ superbia ita nunc est hominibus hæreditaria, vt ab infantia iugum omne fugiant, dominatum affectent, feruis, equis, canibus, frigori, æstui, siccitati, pluuijs, cælo & terris, ignibus & aquis irascantur. Denique multis nihil fit rectè; quia, sicut podagrîci, rebus omnibus, & ipsis adeò etiam plumis offenduntur; velentque omnia, non ad Dei, sed ad suum nutum administrari. Sapienter igitur Deus, vel hac de causa, multa aliter finit euenire, vt vel hinc sapiant, agnoscantque alium supra se mundi Gubernatorem. Ita Canutus rex Anglorum repressit adulatorum; qui cum omnia ad vultum & nutum regis conuerti diceret: Rex sedile suum, in litore maris, statui iussit, cum ascenderet. Ascendenti mari dixit: Tu mea ditionis es, & terra, in qua sedeo, mea est, nec fuit, qui meo resisteret imperio. Impero igitur tibi, ne in terram meam ascendas, nec vestes, nec membra dominatoris tui mædefacias. Mare vero, de more, conscendens pedes regis, sine reuerentia mædefecit. Ille igitur resiliens: sciant, inquit, omnes habitantes orbem, vanam esse, & frivolum regum potentiam, nec regis quempiam

H. Hun-
tindonē.
fis Cam-
bdenus
in Britan-
nia. pag.
191.

è terra motibus discamus?

573

piam nomine dignum, prater eum, cuius
nutui calum, terra, mare, legibus obediunt
eternis: nec unquam postea coronam capiti
imposuit. Multi, si & hæc, & quæ hucuf-
que de terra marique dicta sunt, perpen-
derent sedulo, non coronas tantum, sed
etiam cristas dmitterent, dicerentque:

Domine Deus virtutum, quis similis tibi? Ps. 88. 10.

*potens es, Domine, & veritas tua in cir-
cuitu tuo. Tu dominaris po-
testati maris.*

Cum facultate Superiorum.

INDEX